

NOVEMBROVÁ

Kade vedú mŕtvych cesty?
Vari blúdia pod hviezdami
a či domov nový našli
niekde v diaľke za horami?

Možno zmenili sa v mraky,
čo nad nami tíško plachtia,
keď uvidia svojich blízkych,
kvapky-slzy na zem tratia.

A či ako ťažné vtáky
odleteli smerom k juhu,
hľadájac tam domov večný ?
Možno zmenili sa v dúhu,

čo sa nad krajinou klenie,
v lúčoch slnka sa však trátí,
premení sa v kvapky rosy,
ktoré nežné slnko zláti.

Azda svoju vlastnú hviezdu
niekde na oblohe majú,
keď jedna z nich padá na zem,
po nej pozdrav posielajú

tým, čo hľadajú ich dlane
v kraji vetrov silných, divých,
ale hľadanie je márne.
Inde vedú cesty živých.

Alžbeta Škurlová

OSLOVILI SME ...

Primátora mesta Giraltovce p. Jána Rubisa

1. *Na septembrovom zasadnutí MsZ sa hovorilo o možnosti zriadenia priemyselného parku v priestoroch bývalého SAD. Záujemca by v ňom chcel vytvárať palety a peletky na vykurovanie. V akom štádiu sú jednanie s prípadným investorom?*
2. *Druhá otázka sa týka Akčného plánu mesta na roky 2007 – 2009, ktorý žiadali vypracovať poslanci na poslednom mimoriadnom Ms zastupiteľstve. Ktoré hlavné priority by podľa Vás mal tento trojročný plán obsahovať?*

1. Areál SAD Prešov, závod Giraltovece, má slúžiť ako základ priemyselného parku v Giraltovciach, súkromná firma Karibik, s.r.o., Bratislava vstúpila do jednaní s vlastníkom, predstavila svoj výrobný program, ktorý chce v týchto priestoroch realizovať. Ide o výrobu peletiek z drevej štiepky a biologického odpadu, výrobu umelohmotných paliet na prevoz tovaru v zmysle euro normy 2007.

Do projektu by boli zapojené:

- Štátne lesy a urbáriáty
- Poľnohospodárske družstvo
- Okolité obce (separovaný zber)

Do pracovného pomeru by mohlo v prvej časti nastúpiť 40 – 60 občanov v dvojzmennej prevádzke a pracovné príležitosti by sa navýšili aj v spomínaných organizáciách. Dňa 9.11.2006 má byť podpísaná zmluva o odkúpenie medzi SAD a firmou Karibik a následne dovoz strojov do existujúcich výrobných hál.

2. Doplniť akčný plán do plánu sociálneho a hospodárskeho rozvoja mesta je úloha strategického významu a má sa odvíjať od potrieb občanov na lepší život v našom meste. Je to dokument otvorený, ktorý je možné dopĺňať podľa výskytu možností v rámci operačných projektov schválených vládou SR. Za hlavnú prioritu v našom meste považujem výstavbu priemyselného parku, či už v prázdnych priestoroch, alebo na zelenej lúke, aby sme dali šancu našim občanom nájsť si prácu v mieste svojho bydliska.

Dokončenie infraštruktúry:

- kanalizácia Ul. kpt. Nálepku,
- rekonštrukcia NN siete,
- príprava lokality na individuálnu bytovú výstavbu,
- výstavba sociálnych a nájomných bytov,
- rekonštrukcia s odvodnením štátnej cesty I/73 priet'ah mestom,
- úprava cesty III. triedy Bardejovská ulica spojená s výstavbou chodníka,
- rekonštrukcie budov vo vlastníctve mesta (stará a nová budova MsÚ)

Oblasť školstva:

- priestorové riešenie ZŠ s vybudovaním novej telocvične,
- rekonštrukcia pavilónu C, kde sídli CVC,
- riešenie učňovského školstva pre sociálne slabé rodiny,
- rekonštrukcia objektu MŠ

Oblasť zdravotníctva:

- rekonštrukcia polikliniky – fasáda, strecha, okná – využiť príspevok z eurofondov

Oblasť rekreácie kultúry a športu:

- rekreačná zóna Rybníky, Potuček,
- budovanie športovísk v meste,
- kúpalisko v Parku mieru,
- nový park pred MsÚ + námestie
- podpora folklórnych súborov Topľan, Giraltovcian,
- športové aktivity od škôl až po verejnosť

Regionálny rozvoj – mesto Giraltovece je sídlom ekonomického, sociálneho a hospodárskeho života strednej Tople, preto budeme presadzovať rozvoj obchodnej siete, podporovať malých a stredných podnikateľov, poskytovanie služieb MsPS, s.r.o. v oblasti cintorínskych služieb, vývozu TKO, výstavby a údržby miestnych komunikácií, separácia odpadov atď.

Rómska problematika:

- 100 % zaškolenosť detí a mládeže vo veku od 5 do 18 rokov zriadením SOU – lesnícke a odevné,
- zabezpečiť kvalitné bývanie,
- zabezpečiť prácu v mieste bydliska u malých podnikateľov v priemyselnom parku,
- rozvoj rómskej kultúry cez CVC, ZUŠ, ŠZŠ a OZ ROMANO KHAMORO,
- riešiť možnosť športového vyžitia,
- cez komunitné centrum viesť kurzy šitia, varenia, spoločenského správania.

Ing. Emila Matiho, vedúceho Odboru výstavby mesta pri MsÚ Giraltovce

1. Na poslednom mimoriadnom zasadnutí MsZ bola poslancom predložená koncepcia tepelného hospodárstva mesta Giraltovce. Uvažuje sa v nej aj o alternatívnych zdrojoch vykurovania, ktoré by možno pomohli znížiť náklady na výrobu tepla pre odberateľov, ktorými sú obyvatelia bytových domov? Uvažuje sa v meste aj o možnosti pripojenia rodinných domov na centrálny zdroj vykurovania? Počuli sme, že sa hovorilo o piatich možných alternatívach. Čo obsahujú a kedy budú poslancom predložené na definitívne schválenie? Ako sa bude riešiť požiadavka Bytového družstva o prechod na vykurovanie vlastnou kotolňou?

V súlade so zákonom o energetike a v snahe Mesta Giraltovce o efektívnejšie obstaranie tepla a teplej úžitkovej vody odborne spôsobilá organizácia vypracovala Koncepciu rozvoja mesta Giraltovce v tepelnej energetike. Na základe prevedenej analýzy súčasného stavu tepelného hospodárstva vo vlastníctve mesta, ktoré vyrába teplo a teplú úžitkovú vodu pre hromadnú bytovú výstavbu (bytovky) a niektoré objekty občianskeho vybavenia (administratívne a prevádzkové budovy mesta, pošta) a na základe predpokladaného vývoja cien možných palív (zemný plyn, elektrická energia, drevo, drevná štiepka a piliny ako drevný odpad), boli navrhnuté na riešenie nevyhovujúceho stavu (drahé teplo a teplá úžitková voda, komfort vykurovania z hľadiska tepelnej pohody v bytoch v každom čase a okamžitá dodávka dostatočne teplej úžitkovej vody) boli navrhnuté štyri alternatívy nasledovne:

1. Obnova centrálného zdroja tepla, teplej úžitkovej vody a dvojtrubkovými rozvodmi s výmennikovými stanicami v odberných objektoch s kotlom na biomasu (drevná štiepka, piliny), kondenzačným kotlom na zemný plyn a tradičným kotlom na zemný plyn.
2. Obnova centrálného zdroja tepla, teplej úžitkovej vody a dvojtrubkovými rozvodmi s výmennikovými stanicami v odberných objektoch s kogeneračnými jednotkami a tepelnými čerpadlami.
3. Zrušenie centrálného zdroja tepla a teplej úžitkovej vody a vybudovanie blokových kotolní na zemný plyn s možnosťou osadenia solárnych panelov na ohrev teplej úžitkovej vody, pričom jedna kotolňa bude zriadená pre 3 bytové domy, resp. budovu občianskeho vybavenia.
4. Zrušenie centrálného zdroja tepla a teplej úžitkovej vody a vybudovanie lokálnych zdrojov tepla na zemný plyn v každom byte, resp. v budove občianskeho vybavenia.

Údajná piata alternatíva je ponechanie existujúceho stavu, čo je veľmi nevhodné.

Z hľadiska ceny tepla a teplej úžitkovej vody so zohľadnením nutných investičných nákladov a z hľadiska stratégie využívania rôznych palív (nielen jedno palivo, čím vzniká „monopolná“ cena, vyššia zamestnanosť pre našich ľudí, výhodnejšia cena zemného plynu pre kategóriu veľkoodber) najlepšou alternatívou je alternatíva 1, nasleduje alternatíva 2.

Koncepcia rozvoja mesta Giraltovce (ďalej „koncepcia“) v tepelnej energetike bola predložená na posúdenie Mestskému zastupiteľstvu Giraltovce na rokovaní dňa 9.10.2006, ktoré tento dokument žiada prerokovať s odberateľmi tepla (Okresné stavebné bytové družstvo Bardejov, spoločenstvá vlastníkov bytov).

Koncepcia bola prejednávaná s Okresným stavebným bytovým družstvom Bardejov dňa 26.10.2006. OSBD a zástupcovia ich bytových domov žiadajú o povolenie na odpojenie od centrálného zdroja tepla a teplej úžitkovej vody a chcú vybudovať blokové kotolne na vlastné náklady.

Pracovníci Mesta Giraltovce uskutočnili rokovania s podnikmi (Raden Košice, Intech Slovakia Prešov) a aj obhliadku kotolní na biomasu. Tieto podniky vybudovali a prevádzkujú tepelné zdroje rôznej technológie a jednoznačne doporučujú z hľadiska ceny a z hľadiska eliminácie monopolnej ceny zemného plynu Slovenského plynárenského priemyslu a.s.(svetové zásoby zemného plynu sa podstatne znižujú) rekonštruovať centrálny zdroj tepla na obnoviteľné zdroje energie (biomasa, tepelné čerpadlo, solárne panely, kogeneračné jednotky, zemný plyn) s novými dvojtrubkovými rozvodmi. Podľa týchto odborných podnikov a aj podľa nás takýmto spôsobom je možné zabezpečiť odberateľom tepla a teplej úžitkovej vody okamžite a koncepčne udržateľnú najnižšiu cenu, komfort dostatku tepla a teplej úžitkovej vody v mieste a čase a aj zvýšenie zamestnanosti pre našich ľudí a ponechanie finančných zdrojov v našom meste. Navyiac sa pri tomto spôsobe využijú finančné zdroje Európskej komisie do výšky 95 % obstarávacích nákladov potrebných na rekonštrukciu.

Presadenie tejto alternatívy vyžaduje od mesta Giraltovce zabezpečenie partnera, ktorý presvedčí súčasných odberateľov tepla a teplej úžitkovej vody o tom, že takýto model je pre nich najvýhodnejší.

Za redakciu sa pýtala Alžbeta Škurlová

Mestská polícia informuje

Dňa 19.9.2006 vo večerných hodinách bol v spolupráci s Hasičským a záchranným zborom v Giraltovciach otvorený byt na sídlisku Tehelná na základe oznámenia opatrovateľky z dôvodu, že majiteľ bytu celý deň neotvára. Po otvorení bytu bol nájdený majiteľ v bezvedomí na dlážke. Privolaná RaZS /rýchla záchranná služba/ odviezla muža na JIS do Svidníka.

Dňa 27.9.2006 v čase o 12.30 hod. bolo na MsP oznámené, že v zberni surovín sa nachádza kovová konštrukcia z tenisového stola. Šetrením bolo zistené, že stôl bol odcudzený z Ulice kpt. Nálepku. Prípadoh objasňuje MsP.

Dňa 2.10.2006 v čase o 11.20 hod. bolo oznámené, že na Hviezdoslavovej ulici v bloku X z bytu na prízemí počuť hlasno hrať hudbu. Po príchode hliadky MsP bola majiteľka upozornená na možnosť postihu v zmysle § 49 odst. 1., písm. d., / priestupok proti občianskemu spolunažívaniu/ zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších noviel.

Náčelník MsP
Juraj Šima

**Dňa 2. decembra 2006 sa uskutočnia aj v Giraltovciah
voľby do orgánov samosprávy**

Poslanci Mestského zastupiteľstva v Giraltovciah schválili pre voľby do orgánov samosprávy, ktoré sa budú konať 2. decembra 2006, jeden volebný obvod.

V našom meste je zaregistrovaných 2937 voličov. Voliť budeme v troch okrskoch nasledovne: 1. okrskok – 1122 voličov – volebná miestnosť - zasadačka MsÚ

2. okrskok - 937 voličov – volebná miestnosť - zasadačka Domu služieb

3. okrskok - 878 voličov – volebná miestnosť - malá sála v Kultúrnom dome

Na 1. zasadnutí Mestskej volebnej komisie v Giraltovciah, ktoré sa konalo 12.10.2006, všetci členovia MVK zložili sľub a následne zvolili predsedu a podpredsedu MVK. Predsedom Mestskej volebnej komisie sa stal p. Martin Varga a za podpredsedníčku zvolili p. Máriu Osifovú. Ďalej MVK preskúmala kandidátne listiny kandidátov na post primátora Mesta Giraltovcia a kandidátne listiny a petície kandidátov na poslancov do Mestského zastupiteľstva v Giraltovciah.

Mestská volebná komisia v Giraltovciah pre voľby primátora mesta zaregistrovala dvoch kandidátov:

- 1. **Ján Rubis**, 45 r., úradník, Giraltovcia, Kpt. Nálepku 608, SMER- sociálna demokracia, Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko, Slovenská národná strana*
- 2. **Stanislav Varga**, 31 r., obchodný manažér, Giraltovcia, Kukučínova 551, Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana, Kresťanskodemokratické hnutie*

Mestská volebná komisia v Giraltovciah pre voľby poslancov mestského zastupiteľstva zaregistrovala 53 kandidátov:

- 1. **Štefan Bačkay**, PaedDr., 52 r., učiteľ, Giraltovcia Dukelská 69, SDKÚ-DS*
- 2. **Pavol Bakalár**, 58 r., technik, Giraltovcia Bardejovská 463, SMER-SD*
- 3. **Jaroslav Breniš**, 47 r., podnikateľ, Giraltovcia Tehelná 12, nezávislý kandidát*
- 4. **Emil Bzdil**, Bc., 52 r., technik, Giraltovcia Tehelná 1, SMER-SD*
- 5. **Peter Cibulka**, 30 r., živnostník, Giraltovcia Mlynská 278/13, SDKÚ-DS*
- 6. **Anna Cigánová**, 56 r., dôchodca, Giraltovcia Tehelná 3, SNS*
- 7. **Jozef Cina**, 62 r., robotník, Giraltovcia Kukučínova 578, KSS*
- 8. **Ľudmila Čajková**, 55 r., riaditeľka MŠ, Giraltovcia Dukelská 60/67, ĽS-HZDS*
- 9. **Miroslav Deutsch**, MVDr., 53 r., veterinárny lekár, Giraltovcia Záhradná 18, nezávislý kandidát*

10. **Mária Digoňová, Ing.**, 41 r., štátny zamestnanec, Giraltovce Fučíkova 413, KDH
11. **Eubomír Filo, Ing.**, 56 r., ekonóm, Giraltovce Bardejovská 254, SMER-SD
12. **Stanislav Haluška**, 53 r., technik, Giraltovce Dukelská 38, SMER-SD
13. **Milan Hatala**, 53 r., vychovávateľ, Giraltovce Hviezdoslavova 448, SNS
14. **Ján Hažlinský, Ing.**, 32 r., obchodný zástupca, Giraltovce Dukelská 78/76, SDKÚ-DS
15. **Ján Hlavinka**, 38 r., elektrikár, Giraltovce Dukelská 59/66, SNS
16. **Katarína Hliboká, Ing.**, 27 r., učiteľka, Giraltovce Kpt. Nálepku 789/74, SDKÚ-DS
17. **Marek Hliboký**, 33 r., požiarnik, Giraltovce Tehelná 11, SMER-SD
18. **Jozef Hrinko, MUDr.**, 55 r., lekár, Giraltovce Na serpentínach 10/11, nezávislý kandidát
19. **Viera Katuščaková**, 42 r., SZČO, Giraltovce Tehelná 600/5, nezávislý kandidát
20. **Peter Kimák-Fejko, Mgr.**, 33 r., riaditeľ školy, Giraltovce Budovateľská 170/10,
SDKÚ-DS
21. **Martin Končár, MVDr.**, 39 r., veterinárny lekár, Giraltovce Budovateľská 177/17,
ĽS-HZDS
22. **Martin Koššala, PaedDr.**, 46 r., učiteľ, Giraltovce Tehelná 1, SMER-SD
23. **Eva Krištofová, Mgr.**, 37 r., manažérka ADOS, Giraltovce Tehelná 6, KDH
24. **Jaroslav Križanek**, 42 r., živnostník, Giraltovce Fučíkova 419, ĽS-HZDS
25. **Stanislav Macák, RNDr.**, 46 r., chemik, Giraltovce SNP 287/5, SDKÚ-DS
26. **Ján Magdoško, Ing.**, 54 r., konateľ spoločnosti, Giraltovce Na serpentínach 596,
SMER-SD
27. **Jozef Matí**, 39 r., súkromný podnikateľ, Giraltovce Hviezdoslavova 451/7, nezávislý
kandidát
28. **Jozef Matí**, 62 r., dôchodca, Giraltovce Hviezdoslavova 451/7, ĽS-HZDS
29. **Marta Medvecová**, 51 r., manažérka, Giraltovce Dukelská 2, nezávislý kandidát
30. **Drahoslava Mihalčíková**, 34 r., robotníčka, Giraltovce Dukelská 59/66, ĽS-HZDS
31. **Marta Murenková**, 52 r., sociálna pracovníčka, Giraltovce Na serpentínach 17/1, KDH
32. **Peter Nastišin**, 54 r., robotník, Giraltovce Družstevná 359, KSS
33. **Jaroslav Olejár**, 38 r., súkromný podnikateľ, Giraltovce Kpt. Nálepku 4, nezávislý
kandidát
34. **František Onufer**, 49 r., majster, Giraltovce Fučíkova 579/62, SNS
35. **Jozef Onufer**, 57 r., robotník, Giraltovce SNP 290, ĽS-HZDS
36. **Anna Onuferová**, 48 r., krajčírka, Giraltovce Fučíkova 579/62, KDH
37. **Andrej Packo**, 52 r., agronóm, Giraltovce Na serpentínach 595, SMER-SD
38. **Juraj Pališin**, 42 r., živnostník, Giraltovce Fučíkova 443, ĽS-HZDS
39. **Mária Paľová**, 50 r., ekonóm, Giraltovce Družstevná 341, SMER-SD
40. **Jozef Pantlíkaš**, 55 r., slobodné povolanie, Giraltovce Francovce 537/21, SNS
41. **Andrej Pribula, MUDr.**, 34 r., lekár, Giraltovce Dukelská 62, SNS
42. **Anton Rimák**, 57 r., živnostník, Giraltovce SNP 585, SNS
43. **Ján Rubis**, 45 r., úradník, Giraltovce Kpt. Nálepku 608, SMER-SD
44. **Jana Šebešová**, 40 r., pedagogická pracovníčka, Giraltovce Tehelná 2, KDH
45. **Andrej Šima**, 40 r., automechanik, Giraltovce Fučíkova 99, SDKÚ-DS
46. **Dušan Štefaník**, 54, dôchodca, Giraltovce Fučíkova 565/97, nezávislý kandidát
47. **František Štincík**, 47 r., podnikateľ, Giraltovce Záhradná 628, KSS

48. **Emília Tchuriková, Mgr.**, 35 r., učiteľka, Giraltovce Tehelná 11, nezávislý kandidát
49. **Ladislav Tomko, Ing.**, 45 r., elektrikár, Giraltovce Na serpentínach 15, nezávislý kandidát
50. **Dušan Verčimák, Ing.**, 41 r., manažér vzdelávania, Giraltovce Dukelská 69, SDKÚ- DS
51. **Emília Virostková**, 54 r., učiteľka, Giraltovce Tehelná 2, ĽS-HZDS
52. **Slávka Vojčeková, Mgr.**, 47, právnik, Giraltovce Bardejovská 588, SMER-SD
53. **Ján Žulták**, 37, živnostník, Giraltovce Kpt. Nálepku 131, ĽS-HZDS

VIETE ŽE ...

- Ak by sme hľadali vhodný prívlastok pre tohoročný október, nemusíme sa namáhať. Urobili to za nás slovenskí meteorológovia, ktorí ho nazvali mesiacom rekordne slnečným, enormne suchým, prinášajúcim opakujúce sa babie leto, ktoré malo svoju premiéru už v septembri a reprízu si vyskúšalo v prvej polovici októbra. Znamenalo to pre nás sladké, dozreté hrozno aj v giraltovskej zemepisnej šírke, krásne vyfarbené jablká v našich záhradkách, takmer žiadne huby v blízkych lesoch, ak nerátame septembrové “podpinky“, možnosť pracovať na započatých stavbách. Viacerí sme čakali s konečnou úpravou záhrad, nechcelo sa nám rýľovať tvrdú, presušenú pôdu. A aj keď posledná dekáda októbra priniesla aj mrazíky a následne mierne zamračenú oblohu, zrážky ešte dali na seba čakať.
- Vďaka takému počasiu mohli pokračovať stavebné práce na rómnych bytoch, ale aj na bytovom bloku Pri mlyne, ktorý nám rastie pred očami neuveriteľným tempom.
- Pokračovali aj práce na oprave cesty na Budovateľskej ulici, to tempo /od júna do polovice októbra/ však určite zlomilo všetky známe rekordy v pomalom vykonávaní prác. Navyše nám krásna nová cesta, prednedávnom dokončená, chádza pred očami. Priestor od stolárskej dielne po križovatku je pokrytý zvyškami pokosenej trávy, opadaným lístím, čo zužuje predtým pohodlnú, širokú cestu.
- Naopak, pekne upravený je v ostatnom čase cintorín. Vykosené trávnaté plochy i priestory medzi hrobmi, starostlivo upravené hroby, ktoré čakajú na sviatok Dušičiek. Možno sihame aj po živých kvetoch, veď slabé mrazy ich tentokrát nestačili poničiť. Aj keď je pravda, že v posledných rokoch väčšina z nás uprednostňuje pohodlnejšiu umelú výzdobu. A jej ponuka je naozaj prebohatá. Ak by nám nestačili naše giraltovské predajne, zjďeme si na nákupy do susedného Poľska.
- Možno ste si v niektoré predpoludnie všimli, ako bohatý je obsadený priestor pred mestským úradom. Miesto, na ktorom pred nedávnom stáli drevené stánky, husto obsadili parkujúce autá patriace ľuďom, čo sem prichádzajú za nákupmi z okolia alebo susedného Poľska. Napadlo mi, že sa už veľakrát v mestskom zastupiteľstve preberala téma plateného parkovania, čím by si mesto vynahradiť stratu nájomného za odstránené stánky. Tým nechcem povedať, že s ich odstránením nesúhlasím, určite to nášmu námestíčku prospelo, odkryl sa pekný priestor za nimi. Ten by ešte bolo treba vyplniť lavičkami, príp. ďalšími preliezkami pre deti, vytvoriť cestičky aj hore na svahu a doplniť ich lavičkami na príjemné posedenie.
- Poslanci Mestského zastupiteľstva v Giraltovciach sa stretli na mimoriadnom zasadnutí 16. októbra. Cieľom bolo prerokovať Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (PHSRM), príp. ho doplniť svojimi pripomienkami. PHSRM bude slúžiť ako podkladový materiál na vypracovanie potrebných projektov v budúcnosti, ktorými by

mesto mohlo získať granty určené na svoj rozvoj. Preto je mimoriadne dôležité, aby PHSRM obsahoval všetko, čo by sa v blízkej i vzdialenejšej budúcnosti dalo realizovať. Treba povedať, že sa Plánu venovali už predtým 3 zasadnutia, kde jeho autori z Košíc predložili jeho nedefinitívnu podobu. V prvom i druhom prípade takmer všetci poslanci odignorovali tento Plán svojou neúčastou na zasadnutiach. Tretie zasadnutie bolo určené pre členov jednotlivých komisií pri MsZ. Malo sa konať koncom septembra a pre ich neúčast sa vlastne vôbec neuskutočnilo. Pritom členov komisií je 51, pred štyrmi ich do ich poradnej funkcie nominovali strany, samozrejme, s ich súhlasom. Až na malé výnimky však práca týchto členov bola takmer nulová, nezúčastňovali sa zasadnutiach komisií ani rokovaní Ms zastupiteľstva.

- Vráťme sa však k mimoriadnemu zastupiteľstvu. Na ňom si poslanci vyžiadali utvoriť tzv. Akčný plán na najbližšie 3 roky 2007 –2009. Spracovatelia tento plán vypracujú po predložení požiadaviek mesta, čo by mal obsahovať. Potom prejde obvyklou schvaľovacou procedúrou už nového mest. zastupiteľstva.
- V meste sa počíta s výstavbou ďalších sociálnych bytov. V priestore Pri mlyne sa rýchlym tempom stavia 12 – bytový obytný dom, žiadostí o bývanie je však už 30 , preto mesto pristúpi k výstavbe ďalšieho domu v týchto priestoroch.
- Byty sú určené pre občanov, ktorých príjem nepresahuje štvornásobok minimálnej mzdy a zároveň im zostane aspoň životné minimum po odrátaní splátok a poplatkov za byt. Treba povedať, že v týchto bytoch si svoju spotrebu energií môže ovplyvňovať každý sám, keďže každý byt má samostatné vykurovanie.
- Žiadosť o odkúpenie pozemku pri Poliklinike J. Goldbergera sa zatiaľ neriešila. O zakúpenie pozemku minimálne za 300-tisíc Sk zatiaľ nikto neprejavil záujem. Riešenie tohto problému prenechali poslanci už pre novozvolené mestské zastupiteľstvo.
- V bočnej časti budovy PD, ktorá bola predaná pánu Jozefovi Maťašovi, sa pripravuje predajňa nábytku. Nový majiteľ zatiaľ pracuje na prípojkách sietí, k definitívnej úprave predajne pristúpi v novom roku, kedy by chcel túto predajňu aj sprevádzkovať.
- S radosťou určite všetci sledujeme pokračujúce stavebné práce na Dome služieb, ktoré dávajú starej ošumelej budove peknú podobu. Spolu s riešením fasády (vo farbách mesta –modrej a žltej) sa riešia aj terasy novým prekrytím, tiež bočné časti budov sa vhodne rozšíria o ďalšie priestory, ktoré terajšia predajňa mototechny plánuje využiť na rozšírenie svojich priestorov.
- Koncom októbra sa potešili mnohí starí rodičia, ktorých vnúčatka navštevujú materskú školu. Deti pre nich pripravili krásny kultúrny program v rámci Mesiaca úcty k starším. 24. októbra teda bol v našom meste sviatok pre dedkov a babičky. Vďaka patrí vyučujúcim, ktoré neľutovali námahu spojenú s prípravou tohto milého podujatia.
- Možno ste si všimli, že CVC ponúka deťom a mladým ozaj pestrú ponuku možností využitia voľného času. Je to vzácna príležitosť, že v rámci vzdelávacích poukazov môžu mladí získavať vedomosti, cvičiť, športovať, tancovať, spievať. My Giraltovciach sme si zvykli, že mnohé veci dostávame zdarma alebo za minimálny poplatok. Často si neuvedomujeme, že v iných mestách či krajinách sa za takéto aktivity platí, a poplatky nie sú práve nízke.
- Mnohí občania pripomienkujú kritický stav chodníku v centrálnej časti mesta. Mali by však vedieť, že sú súčasťou hlavnej cesty triedy, ktorá je štátna. Mesto nerozhoduje o ich oprave ani ju nefinancuje.
- Súbor Topľan má za sebou rad letných i jesenných vystúpení. Jedny z posledných boli v Kelči a v obci Babie.

- V rámci Európskeho dňa učiteľov prijal primátor 12 učiteľov a pedagogických pracovníkov zo všetkých školských zariadení mesta, aby im poďakoval za náročnú prácu. Táto malá oslava bola spojená so zápisom do Pamätnej knihy mesta.
- V novembri sa nám rozbehnú stužkové slávnosti. Mesto bude žiť v znamení zelených stužiek, teda nádeje, že mladí absolventi predovšetkým úspešne zmaturujú a potom sa zaradia do ďalších škôl či pracovného života. Držme si palce, aby ich čím viac ostávalo v našom meste, nachádzalo si tu dobrú a zaujímavú prácu, aby sa Giraltovce stávali ich trvalým domovom.
- Mimochodom, koncom októbra naše gymnázium realizovalo originálnu myšlienku – PROTISTRESOVÝ TÝŽDEŇ. Ako vyzerá taký týždeň v praxi? Jednotlivé dni majú svoju tematickú náplň – jeden z dní sa začínala každá vyučovacia hodina vtipom. Humoru nikdy nie je dosť, a tak dúfajme, že tých týždňov bojujúcich so stresom bude viac, a nielen na gymnáziu

Alžbeta Škurlová

Kontrola v samospráve sa posilňuje

Prenosom kompetencií zo štátnej správy pribudlo obciam a mestám viac úloh, právomocí a zodpovedností. Samospráva na plnenie úloh využíva hmotný a nehmotný majetok, financie a majetkové práva miliardových hodnôt. Oprávnené sú teda otázky občanov, či je o ten majetok dobre postarané, či sa ochraňuje a zveľaduje a či sa hospodárne využíva.

Hospodárenie s majetkom obcí podlieha ustanoveniam viacerých zákonov, najmä však zákonu o obecnom zriadení, o majetku obcí, o rozpočtových pravidlách a mnohým ďalším. Hospodárenie v samospráve nie je ponechané iba na subjektívne rozhodnutia vedení obcí. Významné miesto, ako s majetkom naložiť, má obecné zastupiteľstvo, ktoré môže svojím uznesením rozhodnúť odlišne od názoru vedenia.

Zákonom je tiež upravená kontrola hospodárenia obcí zriadením funkcie hlavného kontrolóra mesta. K tejto funkcii sa priradujú povinnosti, práva a zodpovednosť. Jeho postavenia je zo zákona nezávislé od vedenia mesta. Aj tak sa prednedávnom rozprúdila diskusia na rôznych úrovniach, či je kontrola v samospráve dostatočná, či kontrolór zvolený poslancami je naozaj nezávislý, či je dostatočne odborne kvalifikovaný, a či kontrola použitia prostriedkov zverených samospráve je dostatočná. Výsledkom diskusie bolo prijatie zákona NR SR, ktorým do kontroly hospodárenia samospráv vstupuje ako kontrolný orgán Najvyšší kontrolný úrad SR. Do prijatia zákona sa jeho kontrolná činnosť v samospráve obmedzovala na kontrolu hospodárenia s prostriedkami pridelenými zo štátneho rozpočtu na výkon prenesených kompetencií alebo na konkrétny účel. Po nadobudnutí účinnosti zákona má NKÚ právo kontrolovať hospodárenie s celým majetkom samosprávy.

V tomto období hlavní kontrolóri obcí a miest absolvujú spoločné stretnutia s predstaviteľmi NKÚ. V polovici októbra sa stretlo 30 členov združenia hlavných kontrolórov Zemplínsko – šarišskej regionálnej sekcie v našom meste, aby využilo možnosť získať informácie priamo z prameňa. Ing. Vladimír Tóth, riaditeľ expozitúry NKÚ v Košiciach, informoval o rozšírení pôsobnosti NKÚ na samosprávu. Načrtol možnosti spolupráce s hlavnými kontrolórmí obcí. Tam, kde NKÚ už kontroly vykonal, získal aj poznatky, ktoré v zovšeobecnenej podobe vymenovala a popísala Ing. Marinčáková, zamestnankyňa NKÚ, ktorá sa špecializuje na kontrolu územnej samosprávy. Išlo najmä o previerku správnosti vedenia účtovníctva, kontrolu inventúr a porovnania účtovného stavu so skutočnosťou, kontrolu záväzkov a pohľadávok, predajom majetku, verejného obstarávania a investičnej činnosti. Ing. Štefan Fabián, audítor, svoje vystúpenie venoval problematike vedenia účtovníctva, potrebe zmien účtovných postupov, zdôraznil súlad s účtovnými normami EÚ.

Rôznia sa názory na vstup NKÚ do kontroly samosprávy. Niektorí tento akt považujú za obmedzovanie samosprávy, iným prekáža nedôvera štátu voči schopnostiam a kvalitám kontrolných zložiek samospráv. Ak však budú obe zložky kontroly, tj. NKÚ a hlavní kontrolóri obcí dobre spolupracovať, vzájomne sa informovať a uznávať, môže byť takáto dvojnásobná kontrola obci len užitočná a prospešná.

A k stretnutiu hlavných kontrolórov v Giraltovciach možno dodať, že sa tu stretli kontrolóri obcí a miest od Vihorlatu až po Kráľovský Chlmec a z ich reakcií vysvitlo, že naše mesto v ničom nezaostáva za inými mestami podobnej veľkosti. Rada konštatujem, že sa tu cítili dobre.

Ing. Margita Pachová, hlavná kontrolórka

Z HISTÓRIE GIRALTOVIEC **Keď zem odkrýva poklady...**

V našej rubrike sme sa už zoberali rôznymi témami zo starších i mladších dejín mesta, prípadne aj s ním súvisiaceho priľahlého okolia. Jedno obdobie sme však doteraz nespomenuli. Pre pochopenie historického vývinu je veľmi dôležité. Dejiny u nás totiž nezačínajú až v stredoveku, ale v praveku.

Najstaršie stopy osídlenia údolia Tople a jej prítokov v okolí Giraltovec nájdeme už v staršej dobe kamennej (paleolite). V 40. rokoch minulého storočia sa v chotári obce Komárov podarilo nájsť torzo čepeľového škrabadla vyrobeného z rohovca. Okrem toho sa tam našli zvyšky mamutích kostí. Ďalšie pochádzajú z Hrabovca a Kučina, dve mamutie stoličky zas boli objavené v Kurime.

Dôležité obdobie, keď človek zanecháva zber a lov ako základný zdroj obživy a nahrádza ho pestovaním plodín a chovom zdomácnených zvierat, teda mladšia doba kamenná (neolit), je z hľadiska nájdených predmetov v regióne Giraltovec takmer nezastúpená. Výnimku predstavuje len nález tenkostennej nádoby bukovohorskej kultúry objavenej v chotári Chmeľova v doline potoka Hrabinky, ktorý je prítokom Tople.

Úplne odlišná situácia nastala v neskoršej dobe kamennej (eneolite). Vtedy do horských oblastí Nízkyh Beskýd preniká zo Zakarpatska ľud východoslovenských mohýl. Svoje pomenovanie dostal podľa umelo vytvorených mohutných kužeľovitých násypov, pod ktoré rituálne pochovával svojich mŕtvych. Mohyly mali kruhovitý pôdorys s priemerom od 5 do 22 metrov, boli pomerne nízke, dosahovali výšku maximálne päť metrov. Tiahli sa v radoch po hrebeňoch kopcov od Bardejova cez Giraltovec po Šarišský Štiavnik. Výskumy dokázali, že tieto zväčša kostrové hroby (výnimočne aj žiarové) boli pomerne chudobné na milodary. Pod násypmi sa našla zvyčajne keramika, prípadne kamenné nástroje. Doteraz sa nepodarilo odkryť žiadne sídlisko týchto pozoruhodných pastierov a roľníkov.

Prvé mohyly medzi Kurimou a Kožanmi preskúmal už v 40. rokoch 20. storočia prof. Vojtech Budinský-Krička, zakladateľ slovenskej archeológie. Postupne boli objavené v ďalších lokalitách aj so skromnou pohrebnou výbavou. V Kučine sa napríklad našla šálka s vyhnutým ústím, v Šapinci (dnes súčasť Okružleho) plochá kamenná sekerka so zaoblenými bokmi a tylom, v Marhani džbánok s baňatým telom a nižším, lievikovite roztvoreným hrdlom, v Giraltovcich pohárikovitá nádoba s odtlačkom šnúry a tiež džbánok s jemne vyhnutým ústím smerujúcim von.

Veľkú pozornosť pred niekoľkými rokmi vyvolal výskum jednej z vyše tridsiatich mohýl v lese nad Hankovcami. Navrhovaná bola v nadmorskej výške 524 metrov, čím sa radí k najvyššie položeným. Okrem toho, že bola najväčšia, oproti ostatným obsahovala pod množstvom hliny ešte mohutný kamenný násyp a pôvodnú skalú v tvare zubov, ktorá pripomínala otvorenú rakvu. Po jej vnútornom obvode bolo rozložených dvanásť kamenných výčnelkov, ktoré vytvárali kruh. Archeológovia začali uvažovať o tom, že ľud východoslovenských mohýl navršil násyp hliny na mieste staršej megalitickej svätyne. Ak by sa tento predpoklad potvrdil, posunulo by sa obdobie jej vzniku do 5. tisícročia pred Kr., teda o približne tri tisícky rokov. S istou dávkou zveličenia by sa dalo povedať, že aj Slovensko by tak malo svoj Stonehenge.

Ďalším obdobím praveku, ktoré dokazuje, že oblasť strednej Tople bolo najmä významnou obchodnou komunikáciou, je doba bronzová. Najmä v jej mladšej fáze sa v žiadnej z kotlín východného Slovenska nenašlo toľko artefaktov ako práve tu. Nielen ojedinelo nájdené predmety, ale najmä hromadné nálezy – depoty sa našli vo viacerých obciach v okolí Giraltovec. V Soboši a Cernine sa našli po jednom a v Kračúnovciach dva bronzové meče, v Koprivnici náramky, oštep a prsteň, v Marhani závesky a náramky, v Stuľanoch meče, v Buclovonoch oštep, v Hažlíne torzo meča, oštep, sekerky a náramky, v Komárove špirála, nášivky, prsteň a náramky, medzi Kračúnovcami a Kukovou dva náplečné kruhy, v Babom dva gombíky a špirálovitý kotúč, v Hermanovciach pod Oblíkom sekerky, závitnice a hrot oštepu. Väčšina nálezov pochádza z 13.–10. storočia pred Kr., teda z pomerne krátkeho časového obdobia. Za najstarší nález sa považuje bronzová sekerka z katastra obce Soboš, ktorá má znaky otomanskej kultúry patriacej do staršej doby bronzovej.

K čiastočnému prerušeniu kontinuity osídlenia oblasti v okolí Giraltovec dochádza v staršej dobe železnej (halštatskej), a to aj napriek tomu, že v susednej doline Torysy

pokračovalo ďalej. Výnimkou (ako to bolo v prípade neolitu) je opäť lokalita Meseš pri Chmeľove, kde sa našlo niekoľko predmetov z tohto obdobia. Z mladšej doby železnej (laténskej) je pozoruhodný nález keltskej mince z Kurimy z prelomu 3.–2. storočia pred Kr. Ide o napodobeninu gréckej mince, konkrétne zlatého denára Alexandra III. Macedónskeho. V Koprivnici sa zas našli zvyšky pece, torzo kamenného žarnova a zlomky grafitovej keramiky.

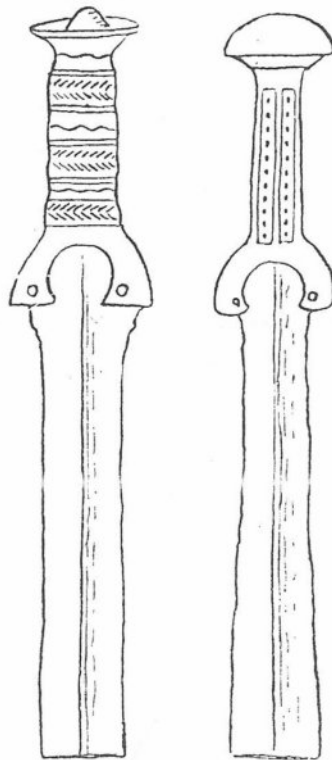
Na obchodné kontakty územia okolia Giraltoviec s južnejšími oblastami (najskôr s provinciou Panónia) v dobe rímskej poukazuje nález mince cisára Commoda z 2. storočia v Kučíne. Sídlišká z tohto obdobia boli objavené v katastroch obcí Chmeľov a Kurima, zvyšky hlinených klenbových pecí a ohnísk v Koprivnici, tri zlomky nádob v Kračúnovciach.

Napokon stredné poriečie Tople osídľujú Slovania, ktorí tu zostanú počas celého stredoveku a žijú tu nepretržite dodnes. Ich najstaršie sídliská, spadajúce do predveľkomoravského obdobia (7.–8. storočie), sa podarilo lokalizovať v chotári obce Vlača. Z veľkomoravského obdobia pochádza sídlisko objavené opäť v údolí potoka Hrabinka pri Chmeľove, ale aj plytko zahĺbené chyže slovanského sídliska v Koprivnici. Z 8.–9. storočia pochádza tiež sídlisko starých Slovanov lokalizované v katastri Kurimy. Nálezy z posledných dvoch spomenutých dedín sú vôbec najsevernejšie doloženými stopami slovansko-slovienskeho osídlenia na východnom Slovensku.

Mgr. Adrián Eštok

Keramika z neskorej doby kamennej nájdená v mohyle v Giraltovciach

Bronzové meče z mladšej doby bronzovej nájdené v Kračúnovciach

Mlad' vo svete

Ľudia odchádzajú do sveta z rôznych pohnútok. Niektorých tam vedie zvedavosť, iných snaha zvládnuť jazyk, skúsiť niečo nové, ale samozrejme, popritom sa aj finančne zabezpečiť. Jednoduchšie to má mladý človek bez záväzkov, ktorý ľahšie dokáže zvládnuť nové podmienky, prekonávať ťažkosti. Oveľa ťažšie je to pre kompletnú rodinu, ktorá musí vyriešiť problémy každého svojho člena, vrátane detí, zabezpečiť finančne všetky náklady spojené so vzdelávacím, zdravotným i sociálnym zabezpečením.

Pred 12 rokmi stála pred voľbou, čo ďalej aj naša spolurodáčka Marienka Koščová, rod. Mašlejová. Dôvod jej rozhodovania odísť za prácou do Ameriky bol prozaický – potreba zarobiť peniaze na dokončenie výstavby rodinného domu. Po neľahkom získaní víza odchádza Marienka s ťažkým srdcom k známemu na jeho pozvanie do New Jersey. Necháva tu predbežne manžela a dve deti. V roku 1994 sa začína v americkom mestečku Colonia jej neľahká pracovná púť.

Začína ako opatrovatelka ťažko chorej 56-ročnej ženy. Je to talianska rodina, u ktorej našli svoj domov aj manžel a deti po príchode za ňou o 2 roky. Starostlivosť o chorú paniu bola nepretržitá. Pozostávala z kompletnej starostlivosti o chorú, k jej povinnostiam patrili aj všetky práce v domácnosti. Po dvoch rokoch do Colonie prichádzajú Marienkini najbližší. Vzájomné finančné vzťahy s talianskou rodinou sa však menia, teraz sú to oni, ktorí doplácajú za svoje bývanie v tomto dome. Finančné nároky rodiny Koščových stúpajú, preto sú nútení hľadať ďalšie možnosti zamestnania, ktoré by znamenali ďalší príjem. Marienka využila svoje zručnosti so šitím, získané doma a priberá si ďalšiu prácu. Po 4 rokoch musí prácu prerušiť. Prichádza tehotenstvo s komplikáciami, a tak rodina musí vystačiť s príjmom manžela, ktorý

pracuje v sťahovacej firme. Narodí sa im chlapček Marián a Marienka sa rok stará oňho súčasne so starostlivosťou o taliansku paniu. Po roku si nachádza prácu v elektronickej firme, vinou majiteľa sa však podnik rozpadá a ona prichádza o prácu, ale s vyplatením celej mzdy do konca roka. V snahe postarať sa o dieťa museli zosúladiť svoj pracovný čas s manželom, využívajúc aj prácu v nočných zmenách. Zvládajú teda súčasne výchovu detí, opatrovateľské povinnosti i prácu vo vlastnej rodine.

Pri hľadaní novej práce ju zastihla najťažšia správa počas celého pobytu v Amerike. Manžel mal ťažký pracovný úraz, dlhé týždne strávil v nemocnici, neskôr na rehabilitačných pobytach. Toto bolo najťažšie obdobie za celých 12 rokov v Amerike. Útechu vždy hľadala v modlitbách a v tomto čase nachádzala posilnenie i odvahu vzdorovať problémom vo viere. Treba poznamenať, že manželovo pracovisko bolo rizikové a vyšetrovaním sa potvrdilo, že boli zanedbané bezpečnostné predpisy zo strany majiteľa.

Vzhľadom na dlhodobú práceneschopnosť manžela bola Marienka nútená hľadať si ďalšiu prácu. Aj vďaka dobrým jazykovým znalostiam, ktoré získala počas svojho pobytu, dostala miesto v luxusnom obchode na darčekovom balení. Bola to práca na polovičný úväzok, ktorú kombinovala s prácou na kozmetike v nočných zmenách. Bolo to nesmierne náročné a namáhavé obdobie a po čase musela jednu z tých prác nechať.

Konečne nasledovala práca v nemocnici. Po mnohých predchádzajúcich pokusoch sa dostáva do nemocnice a pracuje v súlade so svojím vzdelaním ako sestrička 2.stupňa. O túto prácu sa uchádzala od samého začiatku, a hoci mala všetky potrebné doklady o ukončenom vzdelaní a pätnásťročnej praxi na gynekológii na Slovensku, chýbal jej potrebný americký certifikát. Dokázala, že má kvalitné vzdelanie získané u nás, odvádzala kvalitnú prácu a pri jej odchode po troch rokoch písomné 16 - stránkové hodnotenie šéfky s odporúčaním znelo : Mária je modelovým vzorom pre ostatné sestry. Prešla rôznymi oddeleniami, lebo prax je taká, že sestra je presúvaná podľa aktuálnej potreby nemocnice. Najviac však pracovala na oddelení srdcových chorôb. Mala možnosť porovnávať nemocničné prostredie u nás a v Amerike. Skonštatovala, že jej tam chýbala dezinfekcia nemocničných izieb, fungovala až neprimeraná klimatizácia v noci, na druhej strane však prístrojové vybavenie nemocnice bolo na špičkovej úrovni. Toto bolo jej posledné pracovné miesto do návratu domov.

A čo deti? Najstaršia je dcéra Monika, teraz už 26 - ročná, vydatá tiež za Slováka, má jedno dieťa. V Amerike ukončila vysokú školu so zameraním na hygienu a v tomto odbore aj pracuje. Žije samostatne vo svojom dome, je existenčne zabezpečená. Syn Jurko, 23 - ročný, ešte študuje manažment. V Amerike je samozrejme, že štúdium sa spája s prácou, lebo za štúdium sa platí. Najmenší Marián, už americký občan, ako 4 - ročný išiel do materskej školy, 5 - ročný začal chodiť do nultého ročníka prípravky a pred odchodom na Slovensko mal už absolvovaný 1. ročník zákl. školy. Vyučovanie trvá až 8 hodín / aj u tých najmenších/, a to bez možnosti teplej stravy na obed, bez prestávok, len s jednou 20 - minútovou prestávkou na lunch, počas ktorého si deti zjedú suchú stravu prinesenú z domu. Mariánko, bystré, živé dieťa, ovládajúce rovnako slovenčinu i angličtinu, je teraz v 1. ročníku ZŠ v Giraltovciach.

A Marienkine jazykové schopnosti ? Sama hovorí, že pred odchodom si osvojovala angličtinu z učebnice pre samoukov, v začiatkoch pomohla aj dcéra, a nutnosť komunikovať len v anglickom jazyku pri všetkých vstupných pohovoroch do zamestnania ju viedla k sústavnému zdokonaľovaniu sa v jazyku. Sledovanie televízie, nútila sa čítať len v anglickom jazyku, ale aj večerný jazykový kurz pomohli, že jazyk zvládla dobre.

Na našu otázku, čo bolo pre ňu najťažšie, odpovedá bez rozmyšľania: odlúčenie od rodiny, od rodičov, ale chýbala jej aj naša krajina, o ktorej hovorí aj ona, že patrí medzi najkrajšie. Takmer každý deň sa telefonicky kontaktovala so svojimi blízkymi. A kontakty so Slovákami? Slováci sú všade a vedú si najst' cestu k sebe viac než doma. Centrom ich spoločenského života je kostol a hala pri kostole v Lindene, kde sa Slováci stretávajú. Robia

sa tam svadby, krstiny, oslavujú výročia, zábavy, 3x do roka sa vo veľkom pečú koláče /až 100 žien/ a zisk z ich predaja ide na kostol, pretože štát cirkvi nedotuje. Dušou týchto aktivít je mladý kňaz – Poliak vyštudovaný na Slovensku. Cez víkend tam funguje tzv. slovenská škola, v ktorej vyučujú slovenské učiteľky usadené v okolí Lindenu. Nacvičujú programy, majú ušité kroje a v septembri sa koná veľký slovenský festival s účasťou aj našich vysokých cirkevných predstaviteľov zo Slovenska.

Voľný čas, ktorého je veľmi málo, využila rodina v rámci krátkej dovolenky na návštevu Niagarských vodopádov, Washingtonu a pod. Vo vlastnej domácnosti ostala Marienka verná slovenským jedlám a všetkému, čo so Slovenskom súvisí.

Momentálne je Marienka s najmladším synom doma v Giraltovciach, manžel sa po krátkej dovolenke vracia naspäť pomôcť doštudovať synovi, o ktorom mama hovorí, že je veľmi vytrvalý, ambiciózny a veľmi tvrdo pracuje.

A budúcnosť? Jej skúsenosť hovorí: do Ameriky ísť, zarobiť si, skúsiť, ale nezostať tam žiť natrvalo. Slovensko je krásne, a preto sa oplatí tu žiť medzi svojimi blízkymi, ktorí už jej pomoc potrebujú. V Amerike sú veľmi tvrdé životné podmienky, nemožno sa spoliehať na pomoc a spolucítenie iných, ostáva ti len tvrdá práca a výdrž. Čo bude vo vzdialenej budúcnosti, na to nepozná odpoveď. Momentálne sa musí zorientovať v nových podmienkach u nás, pokúsiť sa nájsť si prácu v súlade so svojou kvalifikáciou, a ako sa bude vyvíjať osud jej rodiny, to ukáže budúcnosť.

A Marienka z nášho pohľadu? Jemná, krehká, citlivá bytosť, o ktorej by nikto nepovedal, že má za sebou 12 neľahkých rokov prežitých v Amerike a už vôbec nie, že je aj v babičkovskom veku.

A. Škurlová

M. Gazdičová

Youth

ODMIETLI BYŤ ŤARCHOU

(Giraltovece – ef) Nezisková organizácia Vidiek ako žiadateľ a Mestský úrad v Giraltovciach ako tútorská organizácia uspeli v žiadosti o získanie nenávratného finančného príspevku na zriadenie klubu pre zdravotne postihnutých s hudobnými vlohami. Do projektu sú zapojené aj Špeciálna základná škola a Domov sociálnych služieb v Giraltovciach, ktoré myšlienku iniciovali.

Projekt prekračuje rámec mikroregiónu a do realizácie zapája aj poľských partnerov. Podobne ako u nás aj v Poľsku je to skupina 20 mladých ľudí, tiež zdravotne postihnutých z mesta Ustrzyki Dolne. Partnerom je Špeciálne výchovno–vzdelávacie stredisko zo spomínaného mesta.

Nenávratný príspevok vo výške 10 tisíc eur na zakúpenie hudobných nástrojov, ozvučnej aparatúry, náhrad nákladov za výmenné cesty našich a Poliakov počas realizácie projektu,

bude poskytnutý z programu EÚ Mládež. Vychádza z Akcie 3 Mládežnícke iniciatívy a prispieva k vytváraniu sietí, tzv. networking. Poľská a slovenská strana sa na projekte budú podieľať vlastnými finančnými príspevkami vo výške 4 tisíc eur.

Výrazným podielom k úspešnému prijatiu projektu v Národnej kancelárii programu EÚ Mládež prispeli predstavitelia mestského úradu, najmä primátor Ján Rubis a prednosta Ing. Ján Čabala. Očakávajú, že aj realizáciou projektu sa v priebehu prvého polroka nasledujúceho roka podarí zriadiť z budovaného Regionálneho strediska pre zdravotne postihnutých na Fučíkovej ul. č. 5 v Giraltovciach (pavilón C bývalej materskej školy) miesto na aktívne využívanie voľného času handicapovaných mladých ľudí z mesta a jeho okolia.

Všetci zainteresovaní definovali existujúcu problémovú situáciu, v ktorej sa ocitajú mladí ľudia, osobitne so zdravotným defektom, po skončení povinnej školskej dochádzky. Dvere škôl aj zamestnávateľov sú pred nimi zatvorené, ostávajú vo svojich rodinách bez ďalšej možnosti sebarealizácie a rozvoja osobnosti.

V opise projektu čítame:

„Sme handicapovaní mladí ľudia, na okraji spoločnosti, v súčasnosti sa nemôžeme a pravda ani nechceme, lebo sa bojíme zapájať do verejného života. Tento stav spôsobili dlhoročné predsudky verejnosti o vyčlenení zdravotne postihnutých osôb na pomoc a ťarchu zdravej časti populácie. Izolácia ešte viac prispieva k potvrdzovaniu škodlivých predsudkov a znovu silnejšie nás zatláča do úzadia. Prehlbuje sa v nás aj pocit menejcennosti a zbytočnosti a v nejednom prípade až škodlivosti pre túto spoločnosť.“

Očakávania mladých ľudí sú veľmi ambiciózne, ale s pomocou iných dosiahnuteľné, keď zdôrazňujú: „Po 16. roku odchádzame, systematická výchova a vzdelávanie je ukončené, keďže nemáme možnosť v tomto regióne pokračovať v inej vzdelávacej inštitúcii. Vraciame sa obyčajne do rodín. Rodičia, súrodenci ani ostatní príbuzní nemajú čas, alebo nemôžu sa nám venovať v potrebnej miere a úrovni, postupne duševne aj telesne upadáme a zabúdame i na to, čo sme v detstve získali. Naše postihnutie rokmi prerastá do vyšších stupňov. Z tohto dôvodu si myslíme, že je nanajvýš potrebná inštitúcia, ktorá bude pokračovateľom ústavnej alebo školskej starostlivosti. Práve giraltovský Klub pre zdravotne postihnutých, zatiaľ v oblasti hudobnej, s predpokladom, že prerastie do oblasti získavania informačno-technologických zručností, bude vhodným spôsobom naďalej zlepšovať naše dobré stránky osobnosti, a tak ju budovať a dotvárať. Bude tiež organizátorom voľného času zdravotne postihnutej mládeže v celom mikroregióne.“

POĎAKOVANIE

Každý z nás sa s každým novým dňom posúva o čosi ďalej, napĺňa dni každodennou prácou, uskutočňuje svoje predsavzatia, predstavy, plánuje, zabezpečuje, realizuje. V domnení, že je všetko v poriadku, takmer nemysliac alebo nechcejúc pripustiť, že sa to v najneočakávanejšej chvíli môže zmeniť.

Ako vášnivý hubár bol pravidelným návštevníkom lesa. A práve tam pocítil, že s ním čosi nie je v poriadku, že sa potrebuje dostať domov.

A doma už bolo jasné, že treba vyhľadať pomoc čo najskôr. Srdiečko totiž vypovedalo poslušnosť. Pán Jozef Jurč z Ulice SNP bol tým postihnutým, ktorý požiadal našu redakciu o

zverejnenie poďakovania za svoju záchranu. „ Nebyť rýchlej pomoci, dnes som tu už nemusel byť, povedal p. Jurč pri stretnutí.

Ďakuje MUDr. Harčarikovej, sestričke p. Koreňovej z pohotovostnej služby, MUDr. Vlčkovi a predovšetkým Záchrannej lekárskej službe za rýchlu a profesionálnu pomoc. „Dobre, že ju tu máme,“ konštatoval lekár zo ZLS a jeho slová sa v praxi potvrdili aj v tomto prípade.

Redakcia

ČÍTALI SME...

„Často máme pocit, že život je krásny aj vďaka stretnutiam. Rodič sa stretáva so svojím dieťaťom, kamarát s kamarátkou, spolužiak so spolužiačkou, nepriateľ s priateľom, aby sa udobrili, športovec so svojím súperom. Ľudia sa stretávajú a rozprávajú o svojich pocitoch, radoostiach a trápeniach. Stretávajú sa, aby si podali pomocnú ruku. Stretnutia, práve tak ako úsmev, zblížujú. Ľudia nachádzajú jeden druhého. Často mám pocit, že život je krásny aj vďaka stretnutiam.“ Toľko z bohatého obsahu časopisu Cesta – mesačníka abstinentov, bezdomovcov a sympatizantov, ktorý vydáva gréckokatolícka diecézna charita.(Redakcia: Pod Táborom 33, 08001 Prešov). Obsah týchto úvodných slov naplno premietajú do konkrétnej činnosti pre tých, ktorí to potrebujú, a nielen na území Prešova. Aj preto ho posúvam cez časopis k našim čitateľom.

„ Z ľudskej ruky nič neutečie“, hovorieval kedysi otec Antonovi. Pamätá sa na to, akoby to bolo dnes. Nie, robota mu nikdy nesmrdela. Zvládol všeličo. Poctivou prácou sa vždy dokázal o seba postarať. Prišla novembrová revolúcia – s ňou čerstvý vzduch a nepoznané. Anton sa stal úspešným podnikateľom. Mal peniaze, mal krásnu rodinu, mal to, o čom mnohí snívajú. Keby len neexistoval ten prekliaty alkohol. Všetko sa zmenilo, všetko stratil. / Z Antonovho príbehu/. Možno vám práve on – predajca ponúkne v Prešove časopis Cesta. Neodmietnite ho. V spomínanej charite myslia práve na takých, ktorí pomoc potrebujú a ponúkajú ju na adrese: Anonymný abstinents /AA/, Sme tu pre teba! Každý piatok od 16-17 hod. V Prešove nás nájdete na Jarkovej ul. č.77. tel. 0907 474 811.

Partneri pre sociálny rozvoj a pomoc /PSRP/, nezávislé občianske združenie, vykonáva také aktivity, ktoré pomáhajú zlepšiť spoločenské postavenie sociálne znevýhodnených skupín. Na adrese: Požiarnická 17, 08001 Prešov, tel.: 051/772 1737.

Myslia aj na pomoc mladým, ktorým ponúkajú stretnutie. Každý štvrtok o 18,20 hod. v Dome Charitas / Prešov, Jarková 79/. So zaujímavým obsahom časopisu a s konkrétnou prácou v charite sa zoznámite, ak prijmete ponúkaný časopis od ich predajcov v Prešove za primeranú cenu.

Počuli sme ...

Takmer každý deň mesiaca októbra bol venovaný určitej téme, zameraný na určitú oblasť nášho života. Boli to problémové okruhy týkajúce sa nášho zdravia, životasprávy a aj

prevencie. Bol to práve Slovenský rozhlas, ktorý sa najviac venoval tejto problematike. Pripravoval pútavo spracované relácie k Týždňu srdca, zdravej výživy, Dňu bielej farbičky, Svetovému dňu osteoporózy, Týždňu boja proti fajčeniu mladých atď. Sú to všetko veľmi problémové oblasti nášho zdravia a života vôbec. Prebiehali diskusie s odborníkmi, zapojiť sa mohli aj poslucháči svojimi dotazmi a názormi, odzneli vážne slová varujúce i odporúčajúce konštatovania, že napr. v srdcovo - cievnych ochoreniach sme sa dostali takmer na čelo v krajinách Európy. Hlavným dôvodom kratšieho života Slovákov je podľa lekárov najmä životospráva. V predlžovaní života zaostáva Slovensko aj v porovnaní s Českom, Poľskom, Slovinskom a ešte výraznejšie s krajinami pôvodnej EÚ. Vo väčších mestách sa tieto dni premietli aj do konkrétnych ponúk, možností cez pojazdne ambulancie, rôzne merania, odbery, vyhodnotenia.

Videli sme ...

V našom meste nemáme ešte vybudovanú charitatívnu sieť zariadení, nemôžeme teda plánovať ani realizovať väčšie projekty, viem však, že starší ľudia odkázaní na pomoc druhých majú poskytnutú opatrovatel'ku. Chýba nám však domov takejto opatrovateľskej služby. Mala som možnosť vidieť takéto zariadenie aspoň na dobu určitú, na niekoľkohodinový pobyt pri návšteve príbuznej v Prešove. Súčasná situácia aj v našom meste si už vyžaduje takúto službu. Mladí odchádzajú za prácou, pribúda starých a osamelých. No každý z nás má možnosť prejaviť svoju ochotu, pomoc alebo aspoň ohľaduplnosť aj v našom meste tým, ktorí ju potrebujú a prijímajú. Po štyroch mesiacoch 23.10. sa na našej poliklinike opakovane uskutočnil odber krvi s podobným scenárom ako tie predchádzajúce a s konštatovaním úplnej spokojnosti s počtom darcov aj prvodarcov. Odber krvi uskutočnila Národná transfúzna služba SR, pracovisko Prešov, Hollého 14.

Aj takouto formou pomoci sme sa mohli pridať k tým, ktorí myslia aj na druhých. Bolo ich 37, vyradení len 2. Ak som použila slovíčko „len“, tak to znamenalo konštatovanie p. doktorky, ktorá sa vyjadrila o našej mládeži ako zdravej, čo sa s počtom vyradených v iných väčších mestách nedá porovnať. Srdečná vďaka darcom aj organizátorom podujatia.

25.10. Deň otvorených dverí DSS. Pozývali nás naň už druhýkrát nielen pracovníci domova, ale aj ich chovanci, ktorí sa tešia každej návšteve, prezentujú sa tým, čo dokážu, ale aj tí ostatní sú vďační za pohladenie, dotyk, za každé slovo, ktorým sa im prihovorme. Tí, ktorí ich poznajú bližšie, vedia, že je to tak.

Na pozvánke bolo:

Kto organizuje : My! Klienti domova.

Pre koho : Pre všetkých, ktorí majú záujem.

Prečo: Preto, aby sme sa zoznámili navzájom, aby ste videli, ako žijeme.

Nuž a ako sme tentoraz prijali výzvu otvorených dverí?

Treba pripomenúť, že príprava na takúto veľkú návštevu bola tiež veľká. Predovšetkým pripraviť všetky priestory, ktorými sa návštevníci pri prehliadke budú uberať, personál usmerňujúci a vysvetľujúci, pripraviť klientov na stretnutie s ľuďmi aj obdivuhodný program s nimi na otvorenie, ukážku, výstavku výrobkov chovancov, úchvatnú výzdobu v duchu jesene a jej pestrých plodov s využitím fantázie pracovníkov, a to všetko za plnej prevádzky zariadenia. Celá táto príprava tentoraz stála za to. Riaditeľka Mgr. S.Vojčková vyslovuje veľkú spokojnosť s veľkým počtom návštevníkov a teší ju, že prišlo veľa mladých ľudí. Na pozvánky ústretovo reagovali riaditelia škôl svojou účasťou, ale aj pedagógovia so svojimi žiakmi a študentmi. Samozrejme, predstavitelia nášho MsÚ, predstavitelia cirkvi, zástupkyne firmy so zdravotníckym materiálom a ďalších inštitúcií. Z tejto návštevy vzišla aj konkrétna

dohoda na priamu činnosť výhodnú a potrebnú pre klientov. A to bolo aj bude v budúcnosti cieľom takýchto stretnutí. S návrhom prišiel učiteľ – špeciálny pedagóg našej ZŠŠ.

„Prinášať radosť pre tých, čo sú v smútku, ktorí žijú len v akejsi šedivosti dní, prinášať radosť cez nádej trpiacim. Každý deň je veľa príležitostí na pohladenie, ktoré dokáže vyvolať radosť a úsmev. Len treba hľadať a chcieť vidieť tie príležitosti a pomôcť – aj to je zmysluplnosť našich dní.“ / MUDr. Ján Sirácky/.

M. Gazdičová

ZOZNAM PRVODARCOV

Študenti:

1. Čajková Antónia
2. Eliaš Dávid
3. Juhová Mária
4. Matys Martin
5. Eštočinová Slavomíra
6. Zelinka Jozef
7. Gajdošová Mirka
8. Kolesárová Eva
9. Baran Miroslav
10. Gdovin Damián
11. Roba Martin
12. Bakalárová Miriama
13. Miňová Ivana
14. Stekla Tomáš
15. Tkáč Damián

Dospelí:

1. Kočiš Peter
2. Kočišová Katarína
3. Janošková Janka
4. Šimová Mária

Počet odberov spolu : 37

Vyradených: 2

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ - DSS

Dvere – vchádzame a vychádzame nimi z miestnosti. Zatvorené pôsobia tajomne. Človek si kladie otázky, na ktoré si zároveň aj sám odpovedá: Čo je za týmito dverami? Kto tam býva? Akí sú to ľudia? Zatvorené pôsobia ako z rozprávky o trinástej komnate. Mnohí prichádzajú ku kľučke týchto dverí, ale chýba im odvaha, aby ju stlačili a otvorili.

Tak to bolo donedávna aj s našim domovom, ale aj ostatnými. Naš domov bol ako trinásta komnata. Dvere boli zatvorené a my sme za týmito dverami čakali, kto nás príde vyslobodiť,

kto nájde v sebe odvahu, aby stlačil kľučku týchto dverí a nebál sa vstúpiť do nášho sveta a zároveň ukázať, že sme tu aj my, aj keď predsa iní.

Otvorili sa dvere a tí, ktorí prekročili ich prah, zrazu zistili, že tu žijú ľudia, ktorí sa dokážu tešiť, smiať, pracovať. Vieme, že nie sme takí ako ostatní, ale aj nám sa žiada žiť, otvoriť dvere dokorán a na plné ústa zakričať: „NEBOJTE SA NÁS NAVŠTÍVIŤ“. My vo svojom srdci veľkú lásku nosíme, no nevieme povedať, ako Vás veľmi ľúbime.

V Domove sociálnych služieb v Giraltovciach dňa 25.10.2006 sa už po druhýkrát uskutočnil „Deň otvorených dverí“ za účasti vzácných hostí, veľkého počtu obyvateľov mesta, ako aj blízkeho okolia.

Ďakujem všetkým návštevníkom, ktorí navštívili náš domov, a teším sa na ďalšie stretnutia.

AKO TO VIDÍM JA!

V minulom čísle Spravodajcu som písal o tom, že každý z nás by sa mal správať ako mysliaci tvor. Čiže ako človek, ktorý vie, čo je preňho, ale aj ostatných dobré, čo je zlé a ako žijeme v našom meste teraz a ako to bude v budúcnosti. Rómovia by si mali uvedomiť aj to „Kto je kto“ a kto ako myslí s naším etnikom. Je pravdou, že to, aký je a aký bude život v našom meste, závisí od nás, lebo „Ako si ustelieš, tak budeš spať,“ preto by som poprosil našich Rómov, aby už konečne boli jednotní a aby sa prejavili hlavne v komunálnych voľbách. Už druhé volebné obdobie nemáme svojho zástupcu v mestskom zastupiteľstve a to je zlé, lebo niekedy sa rozhoduje o nás bez nás, aj keď môžem zodpovedne prehlásiť, že terajší primátor, ale aj jeho spolupracovníci sa skutočne snažili, aby sa aj rómske etnikum povznieslo a aby Rómovia v našom meste sa cítili ako rovnocenní obyvatelia v porovnaní s majoritou.

Veľký kus práce pre Rómov robí aj Občianske združenie rómskych občanov – Romano Khamoro (Rómske slnko). Jeho predstavitelia úzko spolupracujú s MsÚ ale hlavne s primátorom, ako aj s riaditeľmi ZŠ. Problémy, ktoré sa vyskytujú, sa snažíme riešiť k spokojnosti oboch strán.

Blížia sa komunálne voľby a naše rómske etnikum by sa malo zamyslieť nad tým, čo chceme, koho chceme a s kým chceme vylepšiť náš život, ako aj život v meste. Nie je pravda, že sa málo urobilo pre mesto, nie je pravda, že niekto zaspal na vavrínoch, je však pravda, že, zvolených poslancov sme však na našich uliciach nevideli, iba ak na MsÚ pri rokovaní zastupiteľstva. Dôkazom toho je smetisko na Kukučínovej ulici a divoké skládky na tej istej ulici. Vybudovali sa tenisové kurty – pýtam sa, koľko ľudí z nášho mesta tieto kurty využíva, ale koľko ľudí by potrebovalo nejakú lacnú vývarovňu alebo *penzión*.

Chcú budovať športovú halu – cha, cha cha! A čo tak zamyslieť sa nad tým, že na našom cintoríne už pomaly niet miesta.

EÚ poskytuje veľa peňazí na rozvoj regiónov, ale to nie je len také ľahké získať ich.

Kde sú projekty? Za celé volebné obdobie poslanci nevymysli alebo nevytvorili žiadny projekt. Kritizujeme primátora alebo zamestnancov MsÚ. Lenže oni vypracovali pár projektov, ktoré stoja za to a pomohli mestu.

Pevne verím, že naše rómske etnikum vie, kto je kto a kto to s nimi myslí dobre. V opačnom prípade budeme ďalšie volebné obdobie hovoriť, že sa rozhoduje o nás bez nás, akí sme nejednotní, ako nám nezáleží na našom meste a ako sme si prepásli ďalšiu možnosť rozhodovať o chode nášho mesta.

Mojím krédom je: Správaj sa ako človek, rozmyšľaj a konaj ako človek a využi svoje právo ako človek. Čo vy na to ?

Tak to vidím ja !

Jozef Cina

ŽIJÚ MEDZI NAMI

Život človeka sa odzrkadľuje v jeho slovách. Aké sú? Presne také, aký je on sám. Slovanami jasne vyjadrujeme svoje najvnútornejšie postoje. Slová padajú každú chvíľu, no dôležitý nie je len ich význam, ale aj spôsob podania. Reč človeka ukazuje, ako ďaleko sme na ceste poznania. Hĺbku svojich slov vyžarujeme okolo seba, šíri sa ako naša príznačná vôňa, ktorou oslovujeme svoje okolie v pozitívnom alebo negatívnom zmysle. Teší nás, ak ráno počujeme milé slovo, stretneme príjemného človeka, ktorý sála dobro. My ľudia sme rôzni, skutočne každý z nás je iný. Jeden je naplnený pokojom, láskou, pôsobí ústretovo a milo. Iný sa mračí, večne je mrzutý, nikdy nie je spokojný. Aj miera nášho vnútorného vyžarovania má rôznu intenzitu, pre každého z nás jedinečnú.

Ľudí pozitívne naladených stretávame radi, naplnia nás pohodou a teplom, je nám s nimi dobre. Takýmto človekom je pán ŠTEFAN SEMAN, bez úsmevu na tvári si ho neviem predstaviť. On je už raz taký, naladený na dobro a všetko v živote zvláda takto. Život mu často udelil tvrdú lekciu, no nezaváhal, prečkal čas pohromy a vrátil sa k svojej prirodzenej podstate. Narodil sa 8.9.1941 v Lúčke, boli štyria bratia, otec skoro zomre, a tak mamka musela zvládnuť ich výchovu. Snažila sa, aby sa chlapci naučili stáť na vlastných nohách a v jeho prípade mala určite úspech. Ukončil základnú školu a nastúpil na učilište OSP v Prešove, vyučil sa za stavebného stolára a v tomto podniku sa aj zamestnal. Práca s drevom je jeho koníčkum, má rád všetko, čo súvisí s prírodou. Príroda je mu oveľa bližšia ako svet techniky a áut. V roku 1960 nastúpil na povinnú ZVS, má na ňu veľmi dobré spomienky, slúžil u pohraničnej stráže na maďarskej hranici pri Gabčíkove. Osvedčil sa tam ako výborný kuchár a kulinárske remeslo je mu blízke dodnes. No dva roky ubehli a on sa vrátil k svojej práci na OSP. V tomto podniku pracoval 44 rokov, celý svoj aktívny pracovný život, názvy podniku sa menili, no on mu ostal verný. Túto prácu mal rád, dobre sa cítil v spoločnosti svojich kolegov, pracovné podmienky mu vyhovovali, a tak neskúšal iné zamestnanie. Základné pracovisko bolo v Giraltovciach, bola to dielňa, ktorá sa postupne zmenila na montážnu čatu na dokončovacie práce podľa zákazky. Často bol vyslaný za prácou mimo Giraltoviec, práce bolo veľa, no mal k nej vzťah. Nechýbal mu pocit zodpovednosti a na práci sa to odzrkadlilo, výsledok bol vždy nad očakávanie. Precíznosť a presnosť sú pre pána SEMANA príznačné, je skrátka majstrom v práci s drevom. Práca má vždy dostatok, je človekom, ktorý nevie povedať nie, dokonca si myslím, že táto práca mu robí radosť, nachádza v nej potešenie a zdroj sebarealizácie. Určite mu vyhovuje aj spoločnosť ľudí, je človekom, ktorý má ľudí rád, vždy dobre vychádzal s kolegami, priateľské vzťahy sú pre neho typické. Rád sa rozpráva, vtipkuje, no vždy na úrovni a s mierou, je človekom plným

porozumenia a ochoty. Možno aj tento spôsob myslenia prispieva k tomu, že pôsobí mlado a uvoľnene.

V roku 1984 mal vážnu dopravnú nehodu, auto vyletelo na chodník a nečakane ho zrazilo. Následkom bola vážna zlomenina stehennej kosti, ktorá ho na rok vyradila z aktívnej činnosti. Po operácii noha pomaly precitala, denne cvičil, namáhal sa, bojoval sám so sebou a život sa mu zase obrátil svojou krajšou stranou. No pochopil, že aj zlé veci, ktoré človeka stretnú, majú svoj význam, prídu, odídu, ale poučenie zostáva v človeku navždy. A tak sa snaží žiť priateľsky, úsmev, pohoda, dobrá nálada, tým žiari jeho osobnosť, v tom je jeho čaro. Určite aj on mal často smútok v srdci, trápili ho rôzne veci, no svoje smútky si nechával pre seba, vyrovnal sa s nimi a navonok pôsobil pokojne. Je to dar, takto sa vedieť rozdávať, mlčať v bolesti, ale podeliť sa s radosťou.

A čo jeho rodina? Oženil sa hneď po vojenčine a nast'ahoval sa do bývalého svokrovho domu tu v našom mestečku. Postupne sa im narodili tri deti, syn a dve dcéry. V roku 1978 začali stavať vlastný rodinný dom, do ktorého sa o dva roky nast'ahovali a slúži im dodnes. Ťažké roky detstva mu vynahradilo pekné manželstvo, vážil si svoju manželku pre jej dobré vlastnosti. On zarábal, živil rodinu a ona to vedela správne použiť, aby deti mali všetko, čo potrebovali. Aj manželka pracovala, no zvládala aj rodinu, lebo pán SEMAN bol často pracovne vzdialený z domu. Parkety, gumené dvere, okná, tie mu nikdy nedali zaháľat', výstavba bola v plnom prúde a on sa s chuťou realizoval vo svojej práci. Zdalo sa, že všetko je tak, ako má byť, no kovová chuť života blenom naplnila ich dom, ťažká choroba nečakane vtrhla do domu. Nastal čas životnej skúšky, manželka bojovala s chorobou a oni všetci stáli pri nej, pán SEMAN sa rozhodol ísť v roku 1999 do predčasného dôchodku, aby sa o ňu mohol starať. No choroba bola silnejšia, dom sa naplnil smútkom. Čas je však milosrdný, dáva človeku možnosť vyrovnat' sa so životom, zabúdať a kráčať ďalej.

Náš život nie je náhoda, všetko, čo nás stretáva, má svoj význam a cieľ. Každý z nás niekam kráča, speje k cieľu. Často však nechápeme, nevidíme, nie je nám dané vidieť veci jasne. Prečo? Odpoveď nie je ľahká, tuším, že sa skrýva v každom z nás, človek sa musí prebudiť, musí chcieť vedieť, kam sa uberá, musí sa zamyslieť, čo vlastne od života očakáva. A čo je rozhodujúce, treba dať priestor svojmu vnútru, ono nás povedie správnym smerom. Po dobrej ceste života vedie aj pána SEMANA, vstáva, aj padá, no neuhýba, naopak teší sa svojim dňom a očakáva ich naplnenie v spoločnosti ľudí. Dnes je spokojný so životom, je rád, že žije so svojimi najbližšími. Teší sa z vnúchat a vo vážnych rozhodnutiach sa radí so svojimi deťmi, ony sú na prvom mieste v rebríčku jeho životných hodnôt, snaží sa im pomáhať, aby cítili, že je tu pre ne. Nech takto kráča životom aj naďalej a nech mu jeho životná sila, radosť, elán a chuť pomáhať vydržia ešte veľmi dlho.

Anna Mitaľová

Giraltovský hudák 2006

Pieseň je ako ranná rosa, ktorá lieči nevidomých, ako trblietanie v tráve, ktoré rozčeri dušu, pohladí srdce svojim jemným dotykom. Je to balzam na dušu.

Kto má rád pieseň, má rád život a ľudí okolo seba, vie sa tešiť aj z najmenších a najvšednejších maličkostí.

Takto to bolo aj 26. októbra 2006 v zasadačke mestského úradu, kde súťažilo v 5 kategóriách od 6 – 18 rokov 35 súťažiacich.

Výsledky súťaže:

- I. kategória:**
- 1. Patrik Gurčík - MŠ Giraltovce*
  - 2. Diana Tomková - MŠ Giraltovce*
  - 3. Katarína Cinová - MŠ Kuková*

3. Igor Diky - MŠ Kračúnovce

II. kategória: 1. *Márianna Vasilenková - ZŠ Karpatská Svidník*
2. *Natália Ondusková - ZUŠ Giraltovce*
3. *Kristna Blichová - ZŠ Karpatská Svidník*

III. kategória: 1. *Adela Peržel'ová - ZUŠ Giraltovce*
1. *Tamara Dikyová - ZŠ Kračúnovce*
2. *Valéria Polčová - ZUŠ Bardejov*
3. *Kristína Pavlusová - ZUŠ Bardejov*

IV. kategória: 1. *Peter Cyprich - ZUŠ Giraltovce*
2. *Anna Kertysová - ZUŠ Bardejov*
3. *Nikola Kurtyová - ZUŠ Bardejov*

V. kategória: 1. *Valéria Kašperová - ZUŠ Giraltovce*
2. *Bohumila Fecenková - SOU odevné Svidník*
3. *Karatína Jusková - ZUŠ Bardejov*

Výkony súťažiacich hodnotila porota v tomto zložení: Anna Poráčová, speváčka ľudových piesni z Prešova, Mária Mačosková, speváčka ľudových piesni tiež z Prešova a Ludmila Švedová – členka speváckej skupiny Makovický holos zo Svidníka.

Čo dodať na záver, iba toľko, že súťažiacim sa na XII. ročníku v našom meste veľmi páčilo. Zanechali si pekné spomienky a aj na ďalšie ročníku Giraltovského hudáka sa budú radi vracat' do nášho mesta.

Pretože ľudová pieseň bola a bude symbolom domova, detstva, mladosti, priateľstva, rodiny, rodu... .

Redakcia

Blahoželáme...

Žiaci ZSS sa v dňoch 10.-11.10.2006 zúčastnili celoslovenskej súťaže GASTRO COOP v Šamoríne.

Súťažili títo žiaci:

Ludka Haleková: *v odbore čašník, získala striebornú medailu,*

Dominik Kačmár: *v odbore kuchár – získal striebornú medailu*

Marta Nigošová: *v odbore predavač – získala zlatú medailu*

Zlatú medailu a ocenenie za nápaditosť získal „Darčekový kôš - FANTÁZIA.“

Všetky MOV touto cestou žiakom srdečne blahoželajú k skvelému umiestneniu a želajú ešte veľa úspechov a ocenení na ďalších súťažiach.

MOV: Digoňová, Goliašová

V znamení slniečka

Špeciálna základná škola. Budova, ktorá nás už zďaleka víta svojou slniečkovou farbou. Aká je tá farba slniečka, to vám už po príchode do novovytvorenej triedy pre najťažšie postihnutých žiakov vysvetlia práve niektorí z jej nových žiakov.

Naša Špeciálna základná škola totiž od septembra otvorila novú triedu, v ktorej sa učia v rámci svojich možností deti patriace do skupiny postihnutia označovanej číslom 19. Tieto deti trpia napr. autizmom, Downovým syndrómom a inými chorobami. Rodičia ich doteraz vozili do Prešova alebo do Košíc, využili však možnosť prichádzať z Dukoviec, Porúbky, Koprivnice, Lascova a iných blízkych obcí do Giraltoviec. A sú spokojní. Hoci sa ich deti zatiaľ vzdelávajú v dočasných provizórnych priestoroch Špeciálnej školy, venujú sa im pedagógovia so špeciálnym pedagogickým vzdelaním – pani učiteľky Kočišová, Lechmanová a Ficíková.

Deti, o ktoré sa starajú, majú od 8 do 14 rokov, aj tí straší sa však vyučujú podľa osnov 3. ročníka. Práca je nesmierne náročná, veď deti nemožno ani na okamih „spustiť z očí,“ ich reakcie sú nepredvídateľné, reagujú rôzne. Sú medzi nimi prítulné deti, ktoré očividne túžia po pohladení a milom slove, sú však aj také, ktoré reagujú prudko a môžu ublížiť sebe i prostrediu, v ktorom sa pohybujú.

Špeciálna škola pod vedením Mgr. P. Kimáka – Fejka i jeho zástupkyne p. Milky Vírostkovej získava na popularite, má uznanie rodičov i žiakov nielen z Giraltoviec, ale aj širšieho okolia. 17 pracovníkov, z toho 12 pedagogických a 5 nepedagogických, sa tu stará o 68 žiakov. Venujú im svoj čas, v tomto šk. roku sa chcú sústrediť na činnosti blízke týmto deťom – hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu a pracovné vyučovanie, v rámci ktorého chcú viesť deti aj k zvládnutiu rôznych druhov domácich prác.

Pán Onačila, pedagóg, ktorý v tomto roku začal vyučovať hudobnú výchovu, sem dochádza raz v týždni až z Medzilaboriec. Deti sa naň nesmierne tešia, je to totiž majster vo svojom odbore a svoju „prácu“ vykonáva s láskou a nesmiernym elánom. Dobre ovláda aj rómsky folklór, jeho spevy i tanec, takže pre deti sú piatkové hodiny hudobnej výchovy radosťou a zážitkom.

Výtvarné aktivity tejto školy poznáme z množstva výstav, ktoré realizovali v priebehu uplynulých rokov nielen v našich mestských priestoroch, ale aj na Krajskom školskom úrade a v Detskej nemocnici v Prešove. Nečudo, že záujem o túto školu rastie. Deti cítia, že tu nie sú na okraji záujmu, ale v centre pozornosti, aktívne vtiahnuté do výchovného i vyučovacieho procesu.

Práca pedagogického kolektívu nie je jednoduchá. Aj títo učitelia zápasia s nedostatkom financií, spájajú triedy do blokov, čo potom sťažuje prácu so žiakmi. 14 deviatakov je napr. rozdelených na dve triedy, sú však doplnené žiakmi 7. a 8. ročníka, teda pracuje sa systémom málotriednych škôl.

Tvoria však stmelený kolektív, ktorý spolupracuje, kde si to situácia vyžaduje. A to prináša svoje ovocie – dobré meno, pribúdajúce triedy i činnosti a napokon, čo nie je nevýznamné, v našom prostredí chudobnom na pracovné príležitosti, aj zamestnanie pre ľudí, ktorí sú ochotní pracovať aj s deťmi, ktoré vyžadujú viac pozornosti a úsilia ako deti zdravé. Ostáva nám len želať, aby sa so svojou novou skupinou čím skôr dostali do nových priestorov, vhodnejších pre náročnú výchovnú prácu.

Alžbeta Škurlová

ZBER PAPIERA

Už niekoľko rokov organizuje CVC súťaž v zbere papiera. Účastníci zberu sa podľa množstva odovzdaného papiera mohli zúčastniť rôznych výletov za poznaním historických a kultúrnych pamiatok našej vlasti. Tohto roku sme si dali iný cieľ. Najlepších účastníkov CVC odmenilo vecnými cenami, ostatných sladkosťami a finančný zisk za papier, ktorý

dostaneme od MsPS, darujeme na účet. Tento účet je zriadený pre ich spolužiačku Veroniku Karašinskú, žiačku 3.A., na operáciu jej chorých nožičiek.

Do súťaže sa zapojilo 36 detí, 18 rodičov a 2 učiteľky, ktorí spoločne odovzdali 2339 kg starého papiera.

Túto našu dobročinnú službu vysoko ocenila p. Gazdičová, učiteľka na dôchodku, ktorá každoročne čaká deti, aby im papierom zo svojej domácnosti prispela. Spoločne s p.učiteľkou Šoltýsovou prispeli aj pre CVČ a pekne roztriedený papier „naložili“ aj nám. Veríme, že zámer tejto súťaže, o ktorom ale deti nevedeli, osloví aj mnohých z vás. Zaiste aj vy chcete pomôcť tým, ktorí to potrebujú, a vami uznanou výškou finančného príspevku prispějete na túto nielen náročnú, ale i veľmi drahú operáciu tomuto milému dievčatku. Súťaž ešte chceme počas tohto školského roku zorganizovať v jari, kedy mnohé rodiny budú robiť jarné upratovanie.

Zoznam všetkých, ktorí sa zapojili a koľko papiera odovzdali, je vo výveske CVČ. Odmeny súťažiacim boli odovzdané na podujatí pri „Altánku CVČ.“

CVČ Giraltovce

DO POZORNOSTI

Ocitli ste sa v stave hmotnej núdze?

Ak je mesačná suma, z ktorej žijú dve dospelé osoby, nižšia ako 8 460.- Sk, nachádzajú sa v hmotnej núdzi a môžu požiadať o dávku, ku ktorej patria aj rôzne príspevky.

Kde a akú pomoc dostane sociálne odkázaná osoba:

1. Občan v hmotnej núdzi môže požiadať o dávku a príspevky patriace k dávke na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, kde si podá žiadosť – následne sa začne konanie, v ktorom úrad do 30 dní rozhodne o poskytnutí dávky.
2. Ak je žiadosť neúplná, úrad výzve žiadateľa o jej doplnenie.
3. Proti rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia vždy na tom istom úrade.
4. Úrad môže odvolaniu proti svojmu rozhodnutiu vyhovieť v plnom rozsahu alebo odvolanie so spisovou dokumentáciou zašle odvolaciemu orgánu.
5. Dávka a príspevky sa priznávajú a vyplácajú od začiatku mesiaca, v ktorom sa podala žiadosť a začalo sa konanie – vyplácajú sa za celý kalendárny mesiac.

Aká je mesačná výška dávky:

- 1640.- Sk u jednotlivca
- 2630.- Sk u jednotlivca s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi
- 2850.- Sk u dvojice bez detí
- 3890.- Sk u dvojice s dieťaťom alebo najviac štyrmi deťmi
- 3900.- Sk u jednotlivca s viac ako štyrmi deťmi
- 5210.- Sk u dvojice s viac ako štyrmi deťmi

- o 350.- Sk sa zvyšuje dávka, ak o ňu žiada alebo je spoločne posudzovaná osobou tehotná žena – zvýšenie jej patrí od začiatku štvrtého mesiaca tehotenstva, čo preukáže tehotenským preukazom, podmienkou je aj pravidelné navštevovanie tehotenskej poradne
- o 350.- Sk pre rodiča, ktorý sa stará o dieťa do jedného roku veku a preukazuje sa potvrdením príslušného pediatra, že sa s týmto dieťaťom zúčastňuje na preventívnych prehliadkach u pediatra
- k dávke si možno uplatniť aj nárok na príspevky – aktivačný 1900 Sk, na bývanie 1460.- Sk, ak ide o jednotlivca, a 2300.-, ak ide o dvojicu alebo viac osôb, na zdravotnú starostlivosť 60.- Sk, ochranný 1900.- Sk.

Zdroj: Pravda

TRH ZAUJÍMAVOSTÍ

Kobylky pred ľuďmi

Svaly na nohách kobylky sú asi tisíckrát výkonnejšie ako rovnako vážiaci sval človeka, v ľudskom tele neustále prebieha proces, pri ktorom sa svaly tvoria a strácajú. U mladých je tento pomer v rovnováhe, u starších ubúdanie svalovej hmoty prevažuje nad jej tvorbou.

Energia do vetra

Desať minút trvajúci hurikán nevyprodukuje toľko energie, koľko je približne vo všetkom jadrovom odpade na svete. Vedci vraj energiu hurikánu zatiaľ nevedia využiť. Najviac energie využijú v USA – 25 percent celosvetovej energetickej spotreby. Počet nebezpečných hurikánov sa bude zvyšovať. Hurikány čerpajú silu z morskej vody.

Pomôže prečesanie

Zdravé nechty rastú približne dva centimetre za rok. Nechty na rukách rastú štyrikrát rýchlejšie ako nechty na nohách. Priemerný človek má na hlave stotisíc vlasov. Každý vlas vyrastie za rok asi o 13 centimetrov. Dôkladné prečesanie mokrych vlasov je v boji proti všiam vraj oveľa účinnejšie ako používanie rôznych chemických prípravkov.

ZÁHRADKÁRSKE OKIENKO

V novembri už všetky naše listnáče zhodili lístie. Môžeme čakať mrazy aj sneženie. Príroda sa ukladá na zimný spánok. Práca s rastlinami je ukončená, lebo presadené rastliny potrebujú čas na zakorenenie. Radšej si to nechajme na jar. Rýľovať sa dá, aj keď pôda je na povrchu zamrznutá. Dobré zavlažíme ihličnany a vždy zelené dreviny, aby mali vodu do zásoby. Pozornosť venujeme aj uskladnenej úrode, na ktorej sa objavujú choroby. Kto má cit pre krásu a trocha zručnosti, pripraví si materiál na adventný veniec a vianočnú výzdobu. Ak je priaznivé počasie, sadíme ovocné dreviny, ktoré budú mať po vysadení tri až štyri mesiace času, kým budú znova rásť. Za tento čas by sa mali dobre zakoreniť.

Rady na november :

- Izbové kvety okrem kvitnúcich neprihnojujeme a znížime polievanie.
- Zazimované kvety v nádobách prekontrolujeme a polievame.

- Pred príchodom silnejších mrazov ukončíme zber neskorej zeleniny.
- Ukončíme výsadbu drevín s opadavým listom.
- Do zamrznutia pôdy môžeme vysadiť jarné cibuľoviny
- Pred príchodom zimy zavlažíme vždy zelené rastliny, najmä vysadené v jeseni.
- Rýľujeme voľné hriadky vysiate rastlinami na zelené hnojenie.
- Po zbere vo fóliovníku a skleníku vyčistíme hriadky, pôdu prihnojíme a rýľujeme.
- Vypustíme vodu z potrubia a nádrží, uložíme náradie.
- Po opadaní lístia pripravíme odrezky drobného ovocia na jarné množenie.
- Obalíme kmene stromčekov na ochranu proti ohrozeniu zverou
- Kontrolujeme uskladnené ovocie a zeleninu, cibule kvetov a hlúzy.
- Začíname rýchliť zeleninové vňate na okne.

Lubomír Krupa

Z ČINNOSTI ODDELENIA KULTÚRY

- 1. novembra - Pamiatka zosnulých*
- 5. novembra - Vystúpenie súboru TOPEAN vo Fijaši*
- 16. novembra – Divadielko pre deti v sále KD*
- 17. novembra – 90. výročie organizovaného futbalu v meste*
- 21. novembra – Katarínske posedenie ZPCCH v sále kultúrneho domu*
- 24. – 25. novembra – predvianočný Katarínsky jarmok 2006*
- 29. novembra – Benefičný koncert SPOJME SRDCIA PRE ZDRAVIE v sále KD*

PODUJATIA C V Č

1. H allowenn
2. Hokejový zápas – Košice, Poprad
3. Návšteva plavárne
4. Otvorenie „Hodinovej škôlky“
5. Mikulášska papuča – výtvarná súťaž
6. Silový trojboj
7. Futbalový turnaj – otvorenie futbalovej ligy
8. Hokejový turnaj
9. História a dnešok- Po stopách tragických udalostí
10. Deň študentov – d i s k o t é k a pre mládež

Upresnenie podujatí bude na plagátoch C V Č

Z P O Z

Do radov obyvateľov nášho mesta sme privítali

Timeu Pavúkovú
Michaelu Baranovú
Davida Calka
Ľudmilu Fedákovú

V mesiaci novembri svoje životné jubileá oslávia jubilanti

Milka Vavreková	50	Mária Tušeková	70
Eva Kurejová	55	Andrej Roguľa	70
Irena Koreňová	55	Mária Kovalčíková	75
Ernest Fedák	55	Anna Dzurišová	80
Anna Peštová	60	Anna Goliašová	80
Ing. Margita Pachová	65	Anna Šimová	85
Helena Bilá	70	Zuzana Kuchariková	90

Manželstvo uzavreli

Peter Marcin   -   Michaela Kmecová
Lúčka   Giraltovce

Š P O R T

Posledný mohykán

Futbalové mužstvo MFK Slovan Giraltovce, účastník III. futbalovej ligy, prechádza generačnou výmenou. Mladí futbalisti sa tlačia do popredia. Navyše majú svoju oporu a vzor vo svojom kapitánovi. Tým šéfom je Jaroslav MITAL. Futbalista, ktorý sa zaradil medzi najvýznamnejšie osobnosti giraltovského futbalu. Modrobiele farby Slovana reprezentuje od žiackeho veku a za dospelých hrá už 19 rokov a nikde neprestúpil. Je verný Giraltovciam a je vlastne jediným futbalistom, ktorý dokázal obliekať dres Slovana v jeho 90 – ročnej histórii takú dlhú dobu. Navyše 17. novembra bude oslavovať „štyridsiatku“. Využili sme preto túto príležitosť a položili sme mu niekoľko otázok.

Mohol by si sa našim čitateľom predstaviť?

O niekoľko dní budem mať 40 rokov. Bývam v Giraltovciach, ale hrdo sa hlásim ku svojej obci Železník odkiaľ pochádzam. Som ženatý a spolu s manželkou Valériou máme 4 deti. Chlapcov Jarka, Mareka a Samka a tiež dcérku Julku. Niekoľko rokov som pracoval v Českej republike, teraz už zarezávam Giraltovciach.

Aké boli tvoje futbalové začiatky?

Začínal som v žiackom mužstve Slovana. Boli sme silná futbalová generácia, hlavne my Železničania sme akýmsi jadrom. Spomeniem len M. Bosáka, J. Daňka, Jána a Mira Mitalovcov, brata Juraja. Trénoval nás Š. Bačkay.

Na ktorú mládežnícku kategóriu rád spomínaš?

Ako dorastenci sme vybojovali pre Giraltovce II. futbalovú ligu. Rozhodlo sa v barážovom zápase v Košiciach proti Spišskej Novej Vsi. Zvítazili sme 2:1. Boli sme výborná partia pod vedením trénerov Čížeka a Barnáša.

A čo pôsobenie medzi seniormi?

Po ukončení dorasteneckého veku som narukoval. Hrával som krajské majstrovstvá za RH Volary. Po ukončení vojenskej služby som sa stal členom mužstva Slovana, ktorý hral II. SNL. Odvtedy som neustále hral až do súčasnosti s malými prestávkami. V dvoch časových intervaloch som absolvoval operácie oboch kolien.

Ktorí tréneri ti dali najviac?

Povďačný som hlavne Jozefovi Bubenkovi. Ten mi dal šancu v druhej národnej lige a to bola parádna a náročná súťaž. Dnešná III. liga sa s ňou nedá porovnať. Hral som proti Ružomberku, Rimavskej Sobote, Filákovu, Čadci a ďalším silným súperom. Dnes musím bojovať proti Brekovu, Topoľanom a Žakarovciam. Všetci tréneri sa vyznačovali inými metódami. Môžem však zodpovedne povedať, že V. Rusnák, I. Novák, Š. Bačkay a ani tí ďalší so mnou problémy nemali

Aké je tvoje hráčske krédo?

Na ihrisku som sa vždy snažil vydať maximum. Dával som a dávam do hry celé srdce. Vyznám tvrdú, ale nie zákernú hru. Bolestinkári a filmári nemajú na ihrisku miesto. Takých neznášam. Bohužiaľ, dnešným mladým futbalistom, giraltovských nevynímajúc, chýba zodpovednosť a poctivý prístup k tréningom a zápasom.

Čo očakávaš od svojej najbližšej budúcnosti?

Dúfam, že sa mi zranenia budú vyhýbať, Chcel by som ešte pomôcť pri záchrane v III. lige a našim mladým chcem odovzdať svoje skúsenosti, pretože tieto im najviac v tejto súťaži chýbajú. Potom sa uvidí. Pri futbale v Giraltovciach chcem každopádne zostať.

My chceme Jarovi popriať veľa zdravia a za jeho verné služby giraltovskému futbalu poďakovať. Pretože Jaroslav MITAL je nielen posledný mohykán, ale hlavne skvelý chlapík.

MVDr. Miroslav Deutsch

PATRÍ IM NOVEMBER

- **1. november – Sviatok všetkých svätých**
- **2. november – Pamiatka zosnulých**
- **4. november – Karol**

Karol Kállay, umelecký fotograf, autor reportážnych fotografických cyklov zo zahraničia, monotematických publikácií a fotografií moderného odievania pre domáce i zahraničné časopisy.

- **10. november – Tibor**

Tibor Andrašovan (1917-2001), skladateľ, dirigent, zakladateľ slovenskej baletnej hudby, autor oper, hudby k filmom, zborovej a symfonickej hudby. Autor muzikálu Kráľ bláznov.

- **11. november – Martin**

Martin Rázus (1888 – 1937), básnik, prozaik, dramatik, publicista. Písal vlasteneckú poéziu. Autor historických románov a autobiografických próz Maroško a Maroško študuje.

- **12. november –Svätopluk**

Je to meno slovanského pôvodu. Znamená silný v boji, veľký medzi bojovníkmi.

- **18. november – Eugen**

Eugen Suchoň (1908-1993), skladateľ a hudobný teoretik. Významný predstaviteľ generácie, ktorá vytvorila základy modernej slovenskej hudby.

- **19. november – Alžbeta**

Alžbeta Bátoriová (1560 – 1614), uhorská grófka, „čachtická pani, najmasovejšia vrahyňa v uhorských dejinách. Jej osud a udalosti súvisiace s vraždením dievčat sa stali námetom rôznych literárnych spracovaní.

- **22. november**

1970 – zomrel Janko Alexy, maliar a spisovateľ, jeden zo zakladateľov moderného slovenského výtvarného umenia.

- **26. november – Kornel**

Kornel Stodola (1866 – 1946), politik, národohospodár, člen Slovenskej národnej rady, poslanec a senátor Národného zhromaždenia.

- **27. november – Milan**

Milan Hodža (1878 – 1944), politik, štátnik a novinár, zakladateľ a najvýznamnejší predstaviteľ slovenského agrárneho hnutia.

- **30. november – Andrej, Ondrej**

Andrej Sládkovič (1820 – 1872), básnik a prekladateľ je jedným z vrcholných zjavov slovenskej poézie a kultúry vôbec. Patril k vedúcim osobnostiam družiny Ľ. Štúra.

Z REDAKČNÉHO STOLA

Budeme voliť. Tentokrát, 2. decembra, sa nás voľby dotknú oveľa bezprostrednejšie ako voľby parlamentné. Veď si budeme vyberať ľudí, ktorí v nasledujúcich štyroch rokoch rozhodnú o veciach, ktoré tvoria základňu nášho života. O školách a ich vedení i učiteľoch, o poliklinike a zdravotníckych službách v meste, o cestách i chodníkoch, po ktorých chodíme, o kultúre v našom meste, o športoviskách i rekreačných zónach o..... . Nech si každý doplní ďalšie položky, ktoré naplňajú naše všedné i sviatočné dni, ktoré môžu byť viac či menej príjemné. Nie je jedno, kto povedie mesto, nie je jedno, kto zasadne v poslaneckom kresle a zodvihne ruku za to - ktoré uznesenie mesta. Dvaja kandidáti sa budú uchádzať o post primátora, 53 kandidátov hodlá obsadiť jedno z jedenástich poslaneckých miest. Držme si vzájomne palce, aby sme si vybrali dobre. Už kvôli sebe. Lebo veď sa hovorí, že občania majú takých predstaviteľov, akých si zaslúžia.

Vaša redakcia